



LUND UNIVERSITY

"Introduktion: Att Studera, Mäta och Förklara Auktoritär Motståndskraft" (How to Study, Measure and Explain Autocratic Resilience)

Wahman, Michael

Published in:
Statsvetenskaplig tidskrift

2013

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Wahman, M. (2013). "Introduktion: Att Studera, Mäta och Förklara Auktoritär Motståndskraft" (How to Study, Measure and Explain Autocratic Resilience). *Statsvetenskaplig tidskrift*, (4), 261-272.
http://www.svet.lu.se/documents/ht2013_specialissue_statsvettidskrift.pdf

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Att studera, mäta och förklara auktoritär motståndskraft

Michael Wahman ¹

I föreliggande specialnummer av Statsvetenskaplig tidskrift har vi samlat några av Skandinavians ledande demokratiseringsforskare för att diskutera frågan om "auktoritära staters motståndskraft". Temat speglar en växande subdisciplin inom statsvetenskapen, som i skrivande stund genomgår en period av intensiv självkritik. Under 1980-talet var statsvetenskapen oförmögen att förutse östblockets fall och den efterföljande våg av demokratisering som svepte genom Östeuropa. Likaså möttes den arabiska våren med stor förvåning. Länder som Libyen, Egypten och Tunisien hade länge använts som exempel på hur auktoritära stater lyckats förbli auktoritära i en global kontext där demokrati kommit att bli norm. Hur kommer det sig att statsvetenskapen gång efter annan misslyckats i att förutse de stora politiska omvälvningarna? Eller är det över huvud taget statsvetenskapens roll att ägna sig åt prediktioner? Detta är frågor som under senare år präglats mycket av den demokratiseringsforskningen där många forskare, i ljuset av dessa oväntade omvälvningar, kommit att ifrågasätta några av disciplinens mest grundläggande teorier.

Till den empiriska demokratiseringsforskningens försvar bör det påpekas att disciplinen fortfarande är relativt ung och att fältet utvecklats hastigt i takt med en radikalt förändrad omvärld. Med det kalla krigets slut ökade intresset märkbart för internationell demokratisering. Demokrati hade länge varit ett statsskick reserverat för den ekonomiskt välmående västvärlden, men med den redan påbörjade tredje demokratiseringsvågen (Huntington 1991) och Berlinmurens fall blev demokrati en stark norm även på kontinenter som tidigare varit totalt dominerade av olika former av auktoritärt styre (se figur 1 och 2).

Mycket av forskningen under 1980- och 1990-talet uppehöll sig kring frågor om demokratisk konsolidering och transition (t.ex. O'Donnell och Schmitter 1986; Linz and Stephan 1996; Diamond 1999). I den tidiga demokratiseringsforskningen låg ofta tyngdpunkten på att förklara de många övergångar till

¹ Forskningen har möjliggjorts med hjälp av anslag från Vetenskapsrådet (DNR 2012-6653). Författaren vill tacka Jan Teorell och tidskriftens redaktörer för ovärderliga kommentarer, samt Sir David Ratford för språkgranskning av specialnumrets engelskspråkiga bidrag.

Michael Wahman är postdok verksam vid London School of Economics and Political Science, Department of Government.

E-post: m.wahman@lse.ac.uk

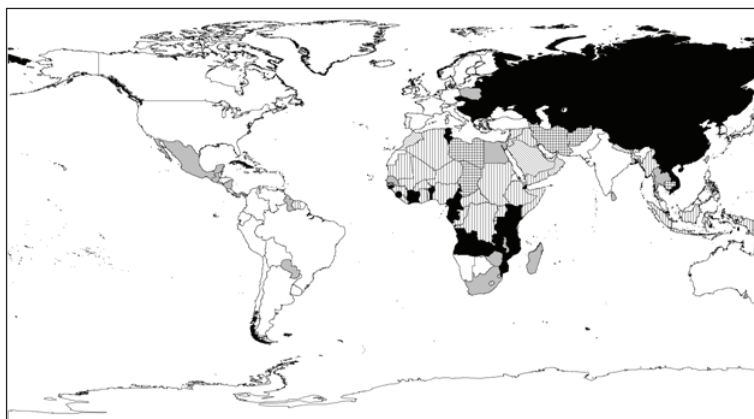
demokrati som skett framför allt sedan 1970-talets mitt, alternativt att förstå varierande framgångar i att upprätthålla det demokratiska styrelseskicket. En ny typ av forskning började dock växa fram under 2000-talet, där man intresserade sig för auktoritär stabilitet snarare än demokratiska genombrott (t.ex. Magaloni 2006; Brownlee 2007; Greene 2007). Visst hade världen blivit friare och mer demokratisk efter det kalla krigets slut, men vissa auktoritära stater tycktes vara immuna mot det globala demokratiseringstrycket. Dessutom ägde en parallell utveckling rum där fler länder hade cementerats i en demokratisk gråzon, där på ytan demokratiska val förenats med auktoritärt styre (se Bech Seeberg, Rakner & Svåsand och Wahman i detta temanummer). I dessa länder som betecknats som hybridregimer (Diamond 2002), semi-autokratier (Ottaway 2003), elektoral autokratier (Schedler 2006), konkurrensutsatta autokratier (Levitsky och Way 2010) eller auktoritära flerpartistater (Wahman m.fl. 2013) (vi kommer fortsättningsvis att använda den sistnämnda benämningen) utnyttjades, och utnyttjas, systematiskt manipulerade val som en demokratisk kuliss.

Världens auktoritära regimer kan delas in i ett antal typer baserade på hur deras grundläggande institutioner är utformade. Hadenius och Teorell (2007) nämner fyra huvudtyper: enpartistater, flerpartiautokratier, militärregimer och monarkier. Figur 1 och 2 använder data från Wahman m.fl. (2013) för att visa utbredningen av demokratier och auktoritära system för år 1989 respektive 2010. Bara drygt tjugo år har gått sedan kalla krigets slut, men utvecklingstakten har varit anmärkningsvärd. Utmärkande för de auktoritära regimerna under framförallt 1990-talet var deras *instabilitet*. Dels präglades 1990-talet av en betydande demokratiseringsvåg, dels ersatte flera auktoritära regimer gamla institutioner med nya som ett svar på ökat internt och externt demokratiseringstryck (se Bech Seeberg i detta temanummer). Framförallt omvandlades flera tidigare enparti- och militärregimer till flerpartiautokratier och visade att det auktoritära system kunde överleva viktiga institutionella förändringar.

Den snabba utvecklingen har försett demokratiseringsforskare med ett överflöd av intressanta fall att studera, men har också skapat svårigheter i ambitionen att utveckla teorier med giltighet över tid och rum. Exempelvis föreligger uppenbara svårigheter i att applicera 1980-talets aktörscentrerade transitions-teorier, som fokuserat på strategiska överväganden om införandet av formella demokratiska institutioner, i kontexter där politiska flerpartival redan existerat under en längre tid (t.ex. O'Donnell och Schmitter 1986).

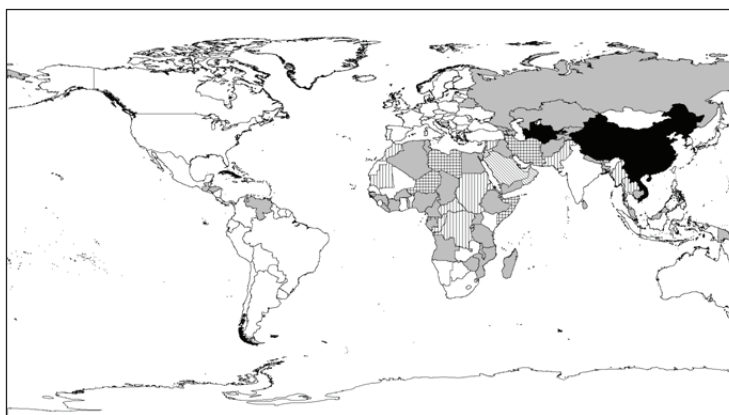
Afrika är den kontinent som allra tydligast genomgått en omfattande institutionell förändring. Under bara några år ökade antalet stater med flerpartival dramatiskt (Lindberg 2006) och slutna former av auktoritärt styre, så som enpartistyre eller militärstyre, tillämpas idag bara i en minoritet av de afrikanska staterna. Men som Rakner & Svåsand uppmärksammar i den här volymen har införandet av flerpartival långt ifrån alltid inneburit en övergång

Figur 1. Regimtyper 1989.



Not: Vita länder är demokratier, grå är flerpartiautokratier, svarta är enpartiautokratier, vertikalt streckade är militärregimer, diagonalt streckade (åt vänster) är monarkier och korslagda är övriga. Data från Hadenius mfl. 2013, presenterat i Wahman mfl. 2013.

Figur 2. Regimtyper 2010.



Not: Vita länder är demokratier, grå är flerpartiautokratier, svarta är enpartiautokratier, vertikalt streckade är militärregimer, diagonalt streckade (åt vänster) är monarkier och korslagda är övriga. Data från Hadenius mfl. 2013, presenterat i Wahman mfl. 2013.

till demokrati i verklig mening. En liknande utveckling, med en explosionsartad ökning i antalet elektorala stater, har skett i Centraleuropa, Östeuropa och Centralasien. Den sovjetiska enpartistatens fall beredde vägen för två olika utvecklingstendenser; å ena sidan en imponerande demokratisering i Centraleuropa och större delen av Östeuropa, å andra sidan nya auktoritära flerpartisystem i Centralasien och vissa delar av Östeuropa.

Trots de märkbara förändringar som ägt rum under de senaste tjugo åren har flera av de auktoritära regimerna varit förvånansvärt motståndskraftiga. Man har inte bara stått emot den globala demokratiseringsvågen i allmänhet, utan också bibehållit i stort sätt samma auktoritära institutioner. Mellanöstern

var till alldeles nyligen det tydligaste exemplet på stabilitet. Den arabiska våren visade dock med all önskvärd tydlighet att auktoritära länder snabbt och oväntat kan skifta från stabilitet till kaotisk omvälvning. En intressant observation som gjorts av flera bedömare är att den arabiska våren främst påverkade regionens republiker, medan mellanösterns monarkier tycks ha undvikit både revolution och institutionellt sönderfall (Bellin 2012). Den starka motståndskraften hos regionens monarkier bekräftar tidigare observationer om institutioners betydelse för auktoritär motståndskraft (Andersen 1991; Herb 1999; Hadenius och Teorell 2007) och ställer frågan om regimlegitimering på sin spets (Kallitz 2013).

I Syd- och Sydostasien har enpartistaterna i Laos och Nordkorea stått emot det globala demokratiseringstrycket. Christian Göbel skriver också i det här temanumret om Kina, världens idag mäktigaste auktoritära regim. Ett land som trots, eller kanske tack vare, imponerande ekonomisk tillväxt lyckats vidmakthålla det auktoritära styret. Tillsammans med Ryssland utgör Kina idag en global motpol till Väst och tjänar som en inspirationskälla och samarbetspartner för andra mindre inflytelserika autokratier (Levitsky och Way 2010).² Många har därför frågat sig om inte den globala utvecklingen mot ökad demokrati nådde sin kulmen i mitten av 2000-talet och om den närmaste tiden i stället kommer att kännetecknas av växande auktoritär motståndskraft. Trots de omskrivna omvälvningarna i Mellanöstern visade tankesmedjan Freedom House (2013) för sjätte året i rad på en negativ global demokratisk trend. De auktoritära ledarna har blivit allt skickligare på att manövrera inom ramen för den nya politiska ordning som vuxit fram efter Berlinmurens fall (Dobson 2012).

Föreliggande volym innehåller åtta bidrag skrivna av skandinaviska demokratiseringsforskare. Alla knyter på något sätt an till temat ”auktoritär motståndskraft”. Resten av det här inledande kapitlet kommer att mer i detalj diskutera innebörden av begreppet auktoritär motståndskraft och placera in de åtta individuella bidragen i ett större sammanhang. Tre huvudsakliga frågor kommer att väckas, men inte nödvändigtvis fullt ut besvaras i det inledande kapitlet: 1) Vad är auktoritär motståndskraft? 2) Hur mäter vi bäst auktoritär motståndskraft? 3) Vad kan förklara auktoritär motståndskraft?

Typer av motståndskraft

Auktoritära stater använder olika typer av institutionella arrangemang för att skapa politisk stabilitet. I föregående avsnitt introducerades ett möjligt sätt att dela upp auktoritära stater i institutionella regimtyper. I det här temanum-

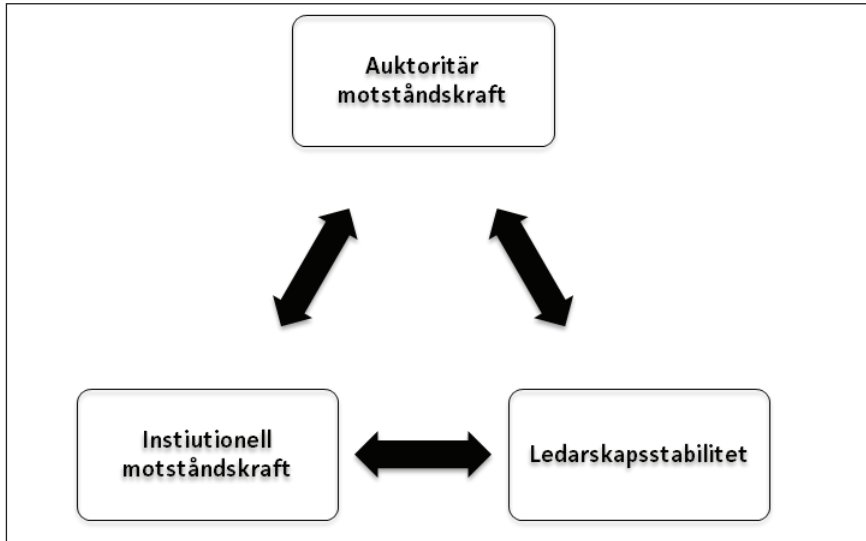
2 Emil Uddhammar skriver dock i det här temanumret om hur västs demokratiseringsambitioner ibland överdrivits. Han menar att västvärlden ofta prioriterar stabilitet och regeringsduglighet framför demokratisering.

ret uppmärksammas speciellt två olika typer av auktoritära regimer, enpartistater (Göbel; Møller och Skaaning) och auktoritära flerpartistater (Rakner & Svåsand; Wahman). I litteraturen om auktoritär motståndskraft (t.ex. Geddes 1999; Gandhi and Przeworski 2007; Hadenius och Teorell 2007; Bunce and Wolchik 2011) har man inte sällan fokuserat på olika aspekter av stabilitet. Przeworski och Gandhi (2007) frågar sig t.ex. hur olika institutionella arrangemang påverkar regeringstiden för politiska ledare. Tenderar exempelvis ledare i enpartistater att hålla sig kvar vid makten längre än sina motsvarigheter i militärregimer? Geddes (1999) fokuserar istället på politiska institutioners stabilitet. Tenderar exempelvis flerpartiautokratier att byta regimtyp oftare än enpartistater? I Hadenius och Teorells (2007) bidrag till litteraturen ställs istället tre olika men möjligtvis relaterade frågor: 1) Vilka institutioner bidrar till längre regeringsperioder för politiska eliter? 2) Vilka auktoritära regimer tenderar att kollapsa och leda vägen till en ny regimtyp? 3) Vilka auktoritära regimtyper har störst sannolikhet att utvecklas till demokrati? Dessa tre frågor är alla centrala för studiet av auktoritär motståndskraft och utgör grunden för hur vi här ser på begreppet motståndskraft.

I enlighet med Hadenius och Teorells (2007) frågeställningar kan vi alltså tala om tre olika sorters motståndskraft. För det första *ledarskapsstabilitet*, vilket alltså betyder att en individuell ledare håller sig kvar vid makten. Kenya under president Moi är ett exempel på ett land med hög ledarskapsstabilitet; Moi lyckades behålla makten mellan 1978 och 2002, trots att Kenya 1992 övergick från enparti- till flerpartisystem. För det andra *institutionell motståndskraft*, alltså motståndskraften i de grundläggande institutionerna. Ett exempel på en regim med hög institutionell motståndskraft är Saudiarabien, där monarkins rötter kan spåras tillbaka till 1700-talet. Och för det tredje *auktoritär motståndskraft*, det vill säga en generell motståndskraft mot demokratisering. Den här kategorin kan uppfattas som en bredare kategori än ledarskapsstabilitet och institutionell motståndskraft. Många länder har ett flertal gånger bytt både ledare och regimtyp utan att bli demokratiska i verklig mening. Ett exempel är Haiti, som under de senaste trettio åren pendlat mellan enpartistat, militärdiktatur och flerpartiautokrati och som sedan 1986 haft inte mindre än tolv ledarskapsbyten. Trots landets politiska turbulens har man aldrig kunnat beskrivas som en elektoral demokrati. Det tydligaste exemplet på auktoritär motståndskraft är de många regimer som infört flerpartival, men där fortsatt valfusk inte inneburit slutet på det auktoritära styret. I länder med hög auktoritär motståndskraft har alltså det demokratiska statskicket svårigheter att få fäste, ibland trots en turbulent politisk historia som vid flera tillfällen öppnat möjligheter för politisk liberalisering.

Det är högst angeläget att studera alla dessa tre typer av motståndskraft, men det är också viktigt att inse att de inte nödvändigtvis måste vara relaterade till varandra. Höga eller låga nivåer av en viss typ av motståndskraft måste inte

Figur 3. Motståndskraft i auktoritära regimer.



nödvändigtvis påverka nivåerna i en annan typ. Ett tydligt exempel är de många civila autokratier som efter kalla krigets slut valde att genomföra flerpartival, en utveckling som beskrivs av Bech Seeberg i det här numret. I länder som Ghana och Tanzania avskaffades enpartistaten och flerpartival infördes (låg institutionell motståndskraft). Det gamla ledarskiktet lyckades dock vinna valen och sitta kvar vid makten (hög ledarskapsmotståndskraft), och *bristande kvalitet i valen* gör att länderna skall beskrivas som auktoritära flerpartisystem snarare än som demokratier (hög auktoritär motståndskraft). Diskussionen gör alltså gällande att ett land kan byta institutioner utan att bli demokratiskt eller för den delen byta ledare. Likaså är det möjligt att byta ledare utan att byta institutioner eller förvandlas i demokratisk riktning. Wahmans artikel i det här temanumret belyser hur maktskiften i sig ofta förväxlat med demokratisering. I vissa fall är det till och med så att låg ledarskapsstabilitet, där den ytterst ansvariga ledaren ofta byts ut, är en garanti för hög institutionell stabilitet. Inte sällan förklaras enpartistaters stabilitet med deras förmåga att hantera ledarskapsbyten (se Møller & Skaanings och Göbels bidrag i detta temanummer).

Det absolut tydligaste exemplet på att de tre typerna av motståndskraft är oberoende av varandra är att ett land kan uppvisa hög institutionell motståndskraft och ledarskapsmotståndskraft, men samtidigt ha låg auktoritär motståndskraft.³ Det bästa exemplet är troligtvis Mexiko under det dominanta PRI-partiet. Mexiko sågs länge som det främsta exemplet på ett auktoritärt

3 Det skall dock understrykas att vissa institutioner, så som de som återfinns i militärregimer eller enpartistater, omöjligt kan kombineras med demokrati och att institutionell förändring här är nödvändigt för demokratisering.

flerpartisystem. Genom ekonomiska privatiseringar och minskade möjligheter att distribuera resurser försvann till slut PRIs ekonomiska fördelar och landet omvandlades i demokratisk riktning (Greene 2007). Maktskiftet år 2000 ses ofta som tidpunkten för Mexikos demokratisering, men egentligen bör alltså maktskiftet ses som en effekt av demokratisering snarare än som en orsak till demokratisering. Demokratiseringen skedde redan under PRIs tid vid makten och utan ett direkt maktskifte.

De tre oberoende motståndstyperna illustreras i figur 3.

Att mäta motståndskraft

Motståndskraft är inte helt enkelt att mäta, speciellt då demokratiseringsforskningen fortfarande präglas av begreppsliga meningsskiljaktigheter när det gäller att kategorisera auktoritära regimer och definiera demokrati. En rad typologier för auktoritära regimer används parallellt i den statsvetenskapliga forskningen (se exempelvis Cheibub m.fl. 2010; Geddes m.fl. 2012; Hadenius m.fl. 2013). Dessa auktoritära regimdatabaser är fritt tillgängliga och enkla att använda, men bygger på olika begreppsliga idéer om institutionella kvaliteter i auktoritära regimer och baseras på olika definitioner av demokrati (för en översikt se Roller 2013). Bech Seeberg visar i det här temanumret att det finns ytterligare möjligheter att förbättra de dominerande typologierna.

Ett problem med flertalet av de typologier som används i den statsvetenskapliga forskningen är att de inte tydligt skiljer på de tre olika typerna av motståndskraft som presenterats ovan. I Cheibub m.fl. (2010) kan ett land som aldrig haft ett regeringsskifte inte kategoriseras som en demokrati (exempelvis räknas fortfarande Sydafrika och Botswana som auktoritära stater). Därmed finns en definitionsmässig relation mellan auktoritär motståndskraft och ledarskapsstabilitet. Ett annat problem som finns i både Cheibub m.fl. (2010) och Geddes m.fl. (2012) är att institutionella förändringar inte registreras i avsaknaden av ledarskapsförändringar. Exempelvis uppfattar man Ghana som tillhörande en och samma regimtyp både före och efter 1992, trots att president Rawlings infört flerpartival (Wahman m.fl. 2013).

Regimtypologier är lämpliga för att mäta institutionell motståndskraft om man förstärker regimtyper som en fast uppsättning formella och informella institutioner. Typologier är dock ett betydligt trubbigare redskap för att fastställa auktoritär motståndskraft om man uppfattar demokrati som ett kontinuerligt snarare än ett dikotomt begrepp (Elkins 2000). Vi tenderar att fästa vår uppmärksamhet vid spektakulära händelser, där auktoritära regimer snabbt och dramatiskt faller samman, men ofta är processen mer långdragen och auktoritära stater urholkas snarare än exploderar. Det är därför viktigt med redskap som kan uppfatta dessa mer långsamma förändringar.

Teorell och Lindberg presenterar i det här temanumret projektet V-dem,

som utgör ett nytt och ambitiöst försök att mäta demokrati. I projektet mäts demokrati kontinuerligt med hjälp av ett oöverträffat antal demokratidimensioner och indikatorer. Vi är fortfarande långt ifrån någon konsensus om vad demokrati är, och troligtvis kommer flera definitioner och teoretiska utgångspunkter även fortsättningsvis att samexistera. Fördelen med V-dem är att man samlat in data i enlighet med olika demokratidefinitioner, vilket gör den nya databasen till en värdefull resurs oavsett teoretisk orientering. V-dem är inte den första databasen som möjliggör mätning av demokrati på en ordinalskala. V-dems fördel, jämfört med dominerande mått så som Polity IV och Freedom House, är dock en avsevärt högre grad av transparens och en möjlighet att disaggregera data till en mer finfördelad analysnivå. Enskilda forskare har därmed möjlighet att lägga till eller ta bort demokratiska dimensioner som skapar problem i samband med det egna forskningsprojektets operationaliseringar. I relation till frågan om auktoritära staters motståndskraft och de tre sorters motståndskraft som presenterats ovan aktualiseras problemet med breda icke-transparenta mätmetoder i Freedom House demokratimätningar. En av de indikatorer som används i Freedom House mätning av demokrati är maktskiftet genom val (Gastil 1991:49). Detta innebär att Freedom House-värdet automatiskt justeras uppåt när en sittande auktoritär regim förlorar ett val, oavsett om den nya regimen verkligen har genomfört några demokratiska reformer eller inte. Om ambitionen är att skilja mellan autokratisk motståndskraft och ledarskapsmotståndskraft är sammanblandningen av valresultat och demokratimått givetvis högst problematisk.

Orsaker till auktoritär motståndskraft

Demokratiseringslitteraturen har presenterat en lång rad förklaringar till auktoritär motståndskraft, så som ekonomi, aktörer, kultur, institutioner och internationella orsaker (för en god illustration av forskningsfältet se Teorell 2010 eller Møller och Skaaning 2013). Det är viktigt att poängtera att det inte nödvändigtvis föreligger en motsättning mellan olika kluster av förklaringar till auktoritär motståndskraft (Teorell 2010). Exempelvis påverkar ekonomiska och institutionella strukturer aktörers rationella beslutsfattande och internationella faktorer kan ha olika påverkan på motståndskraften i auktoritära regimer (oavsett om vi talar om ledarskapsstabilitet, institutionell motståndskraft eller auktoritär motståndskraft) beroende på den nationella institutionella kontexten (Escribà-Folch och Wright 2010). Faktorer kan också ha diametralt skilda effekter på de tre olika typerna av motståndskraft. Gandhi och Przeworski (2007) har hävdade att auktoritära ledare använder institutioner för att säkerställa fortsatt maktinnehav (se också Bech Seeberg i detta temanummer). Genom att införa flerpartival förlänger den genomsnittliga diktatorn sitt maktinnehav genom att förbättra möjlighet till kooptering och ge oppositionella aktörer en

naturlig plats i systemet (hög ledarskapsstabilitet). Både Hadenius och Teorell (2007) och Brownlee (2009) menar dock att länder som infört flerpartival med större sannolikhet transformeras till demokratier (låg auktoritär motståndskraft). Auktoritära ledare har i sig ingen preferens för autokrati framför demokrati, men vill minska sannolikheten att förlora den politiska makten. I vissa fall kan man därför fatta beslut som både ökar ledarskapsmotståndskraften och minskar den auktoritära motståndskraften (Slater och Wong 2013).

Det här temanumret lyckas förhålla sig till flera av de viktigaste skolorna inom demokratiseringslitteraturen. Olika förklaringar framlyfts, kritiserar eller utvecklas. Sten Widmalm skriver i sin uppsats om *kulturella förklaringar* till auktoritär motståndskraft och betydelsen av tolerans för demokratisk konsolidering. Kultur har traditionellt varit en viktig förklaring till både demokratisk konsolidering och auktoritär motståndskraft (se exempelvis Fish 2002; Ingelhart och Welzel 2003), men metodologiska problem associerade med att mäta kulturella uppfattningar har ofta stått i vägen för ny kunskap. Widmalm presenterar i sin uppsats en metodologisk och begreppslig kritik mot mycket av den existerande toleransforskningen och visar på metoder för att bättre mäta förekomsten av toleranta värderingar.

Fler och fler forskare har börjat intressera sig för *internationella förklaringar* till demokratisering och auktoritär stabilitet. Det gäller t.ex. effekten av bistånd (Knack 2004; Cornell 2013), sanktioner (Peksen och Drury 2010), militära interventioner (Pickering och Peceny 2006), valövervakning (Hyde 2011), regional diffusion där demokrati sprids mellan grannländer (Brinks och Coppedge 2006) och medlemskap i internationella organisationer (Pevehouse 2005). Ett av de senaste årens mest uppmärksammade bidrag till demokratiseringslitteraturen är Levitsky och Ways (2010) bok om konkurrensutsatta autokratier. Levitsky och Way menar att auktoritär stabilitet till stor del kan förklaras med ett lands förhållande till den demokratiska västvärlden. Auktoritära stater till vilka väst har starka band (*linkage*) och över vilka man har stort inflytande (*leverage*) har enligt Levitsky och Way större sannolikhet att gå från auktoritära flerpartisystem till demokrati än andra system. I kontrast till västvärldens positiva inverkan kan auktoritära stater också stabiliseras genom stöd från s.k. svarta riddare (*Black Knights*), företräddesvis Ryssland och Kina. Emil Uddhammar problematiserar i det här numret Levitsky och Ways syn på västs positiva demokratiska inverkan. Ofta föredrar västerländska ledare upplysta despoter framför inkompetenta demokrater som riskerar att skapa politisk instabilitet och hämma utvecklingstakten.

Temanumrets mest omskrivna förklaring till motståndskraft är *institutioner*. Christian Göbel skriver om auktoritära staters inställning till innovation. Att tillåta och främja innovationer kan ge upphov till mer motståndskraft och öka regimens legitimitet genom att producera mer åtråvärda resultat så som ekonomisk utveckling och modernisering. Innovation är emellertid också en

riskabel strategi för auktoritära stater som länge överlevt genom repression. Det här "innovationsdilemmat" gör sig gång på gång påmint för auktoritära ledare, och fel beslut kan få tydliga konsekvenser för både auktoritära staters institutionella motståndskraft och ledarskapsmotståndskraft.

Institutionella arrangemang i auktoritära regimer har inte bara förknippats med olika förmåga till motståndskraft, utan också med olika medel för att skapa stabilitet (Wintrobe 2004; Bueno de Mesequita 2004). Møller och Skaaning skriver i sitt bidrag om förtrycket som ett medel för politisk överlevnad. Tidigare forskning (Davenport 2007) har hävdats att enpartistater är mindre benägna än andra auktoritära regimer att använda repression för att skapa stabilitet. Genom noggrann statistisk analys utmanar dock Møller och Skaaning de slutsatser som kommit ur tidigare forskning. Författarnas analys visar att nivån av repression inte skiljer sig nämnvärt åt mellan enpartistater och andra auktoritära regimtyper.

Lise Rakner och Lars Svåsand skriver i sitt bidrag om politiska val och deras påverkan på auktoritär motståndskraft. Genom en analys av fallet Malawi visar Rakner & Svåsand hur politiska val, även de som präglas av en hög grad av politisk konkurrens, ofta misslyckas med att bidra till politisk liberalisering. Rakner & Svåsands uppsats visar tydligt hur hög auktoritär motståndskraft kan samexistera med låg ledarskapsstabilitet och hur det auktoritära Malawiska systemet överlevt maktskiften.

Slutligen belyser Wahmans bidrag vikten av institutionaliserade partisystem. Wahman argumenterar för ett synsätt på konkurrensutsatta autokratier, som innebär att maktskiften inte bör förväxlas med demokratisering. Ofta har nyttillträdda regeringar starka incitament att bibehålla auktoritära institutioner för att stärka chanserna till omval. Sannolikheten för demokratisering efter maktskiften ökar dock om en nyttillträdd regering utgörs av institutionaliserade partier.

Sammanfattning

Skandinavisk demokratiseringsforskning har under en längre tid befunnit sig i den internationella forskningens framkant. Det här temanumret visar på bredden i den forskning, som bedrivs vid skandinaviska lärosäten eller av skandinaviska forskare. Grundläggande skiljelinjer finns mellan hur forskningen utförs eller vilka perspektiv som lyfts fram som mest intressanta.

Det här introduktionskapitlet har översiktligt presenterat några av de mest framträdande debatterna och har också formulerat ett möjligt sätt att se på frågeställningen om auktoritära staters motståndskraft. Temanumrets enskilda artiklar bidrar med välbehövlig nyansering och i vissa fall motstridiga uppfattningar i fråga om hur auktoritär motståndskraft bör studeras. Det är vår övertygelse att temanumret i sin helhet klart visar att skandinavisk demokratiseringsforskning alltså är ett dynamiskt forskningsfält.

Referenser

- Andersen, Lisa, 1991. "Absolutism and the Resilience of Monarchy in the Middle East", *Political Science Quarterly*, 106(1): 1-25.
- Bellin, Eva, 2012. "Reconsidering the Robustness of Authoritarianism in the Middle East: Lessons from the Arab Spring", *Comparative Politics*, 44(2): 127-49.
- Brownlee, Jason, 2007. *Authoritarianism in an Age of Democratization*. New York: Cambridge University Press.
- Brownlee, Jason, 2009. "Portents of Pluralism: How Hybrid Regimes Affect Democratic Transitions", *American Journal of Political Science*, 53(3): 515-32.
- Bueno De Mesquita, Bruce Alastair Smith, Randolph M. Siverson & James D. Morrow, 2004. *The Logic of Political Survival*. Cambridge: The MIT Press.
- Bunce, Valerie J. & Sharon L. Wolchik, 2010. "Defeating Dictators. Electoral Change and Stability in Competitive Authoritarian Regimes", *World Politics*, 62(1): 43-86.
- Cheibub, José Antonio, Jennifer Gandhi & James Raymond Vreeland, 2010. "Democracy and Dictatorship Revisited", *Public Choice*, 143(1): 67-101.
- Cornell, Agnes, 2013. "Does Regime Type Matter for the Impact of Democracy Aid on Democratization?", *Democratization*, 20(4): 542-67.
- Davenport, Christian, 2007. "State Repression and the Tyrannical Peace", *Journal of Peace Research*, 44(4): 485-504.
- Diamond, Larry, 1999. *Developing Democracy - Toward Consolidation*. Baltimore and London: The John Hopkins University Press.
- Diamond, Larry, 2002. "Thinking About Hybrid Regimes", *Journal of Democracy*, 13(2): 21-35.
- Dobson, William J., 2012. *The Dictator's Learning Curve: Inside the Global Battle for Democracy*. London: Harville Secker.
- Elkins, Zachary, 2000. "Gradations of Democracy? Empirical Tests of Alternative Conceptualizations", *American Journal of Political Science*, 44(2): 287-94.
- Escribà-Folch, Abel & Joseph Wright, 2010. "Dealing With Tyranny: International Sanctions and the Survival of Authoritarian Rulers", *International Studies Quarterly*, 54(2): 335-59.
- Fish, Steven, 2002. "Islam and Authoritarianism", *World Politics*, 55(1): 4-37.
- Gandhi, Jennifer & Adam Przeworski, 2007. "Authoritarian Institutions and the Survival of Autocrats", *Comparative Political Studies*, 40(11):115-44.
- Gastil, Raymond Duncan, 1990. "The Comparative Survey of Freedom: Experiences and Suggestions", *Studies in Comparative International Development*, 25 (1:1990), p 49.
- Geddes, Barbara, 1999. "What do we Know About Democratization After Twenty Years?", *Annual Review of Political Science*, 2(1): 115-44.
- Geddes, Barbara, Joseph Wright & Erica Frantz, 2012. "New Data on Autocratic Regimes". Opublicerat manuskript.
- Greene, Kenneth F., 2007. *Why Dominant Parties Lose*. New York: Cambridge University Press.
- Hyde, Susan, 2010. "Catch Us if you Can: Election Monitoring and International Norm Diffusion", *American Journal of Political Science*, 55(2): 356-69.
- Hadenius, Axel & Jan Teorell, 2007. "Pathways from Authoritarianism", *Journal of Democracy*, 18(1): 143-56.
- Herb, Michael, 1999. *All in the Family: Absolutism, Revolution, and Democracy in Middle Eastern Monarchies*. Albany: State University of New York Press.
- Huntington, Samuel P., 1991. *The Third Wave: Democratization in the Late Twentieth Century*. Oklahoma: University of Oklahoma Press.
- Kallitz, Steffen, 2013. "Classifying Political Regimes Revisited: Legitimation and Durability", *Democratization*, 20(1): 39-60.
- Knack, Stephen, 2004. "Does Foreign Aid Promote Democracy?", *International Studies Quarterly*, 48(1): 251-66.

- Levitsky, Steven & Lucan A. Way, 2010. *Competitive Authoritarianism – Hybrid Regimes After the Cold War*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Lindberg, Staffan I., 2006. *Democracy and Elections in Africa*. Baltimore: The John Hopkins University Press.
- Linz, Juan J. & Alfred Stepan, 1996. "Toward Consolidated Democracies", *Journal of Democracy*, 7(2): 14-33.
- Magaloni, Beatriz, 2006. *Voting for Autocracy – Hegemonic Party Survival and Its Demise in Mexico*. New York: Cambridge University Press.
- Møller, Jørgen & Svend-Erik Skaaning, 2013. *Democracy and Democratization in Comparative Perspective – Conceptions, Conjunctures, Causes and Consequences*. Oxon: Routledge.
- O'Donnell, Guillermo & Schmitter, Philippe, 1986. *Tentative Conclusions about Uncertain Democracies*. Baltimore & London: The John Hopkins University Press.
- Ottaway, Marina, 2003. *Democracy Challenged: The Rise of Semi-Authoritarianism*. Washington: Carnegie Endowment for International Peace.
- Peksen, Dursun & Cooper Drury, 2010. "Coercive or Corrosive: The Negative Impact of Economic Sanctions on Democracy", *International Interactions*, 36(3): 240-64
- Pevehouse, Jon C., 2005. *Democracy From Above: Regional Organizations And Democratization*. Cambridge/New York, NY: Cambridge University Press.
- Pickering, Jeffrey & Mark Peceny, 2010. "Forging Democracy at Gunpoint", *International Studies Quarterly*, 50(3): 539-60.
- Roller, Edeltraud, 2013. "Comparing the Performance of Autocracies: Issues in Measuring types of Autocratic Regimes and Performance", *Contemporary Politics*, 19(1): 35-54.
- Schedler, Andreas, 2006. "The Logic of Electoral Authoritarianism", in Schedler, Andreas (ed.), *Electoral Authoritarianism – The Dynamics of Unfree Competition*. Boulder: Lynne Rienner Publishers.
- Slater, Dan & Joseph Wong, 2013. "The Strength to Concede: Ruling Parties and Democratization in Developmental Asia", *Perspectives on Politics*, 11(3).
- Wahman, Michael, Jan Teorell & Axel Hadenius, 2013. "Authoritarian Regime Types Revisited: Updated Data in Comparative Perspective", *Contemporary Politics*, 19(1): 19-34.
- Welzel, Christian, Ronald Inglehart & Hans-Dieter Klingemann, 2003. "The Theory of Human Development: A Cross Cultural Analysis", *European Journal of Political Research*, 42(3): 341-379.
- Wintrobe, Ronald, 2000. *The Political Economy of Dictatorship*. Cambridge: Cambridge University Press.